

El Punt 16/09/2005 l'escaire

> Amb pistola i espardenyes

MIQUEL PAIROLÍ.

Que l'uniforme de gala dels Mossos combini barret de copa i espardenyes de vetes sembla una idea d'en Dalí.

Després de la Diada, ICV va fer una valoració positiva de l'acte institucional que es va celebrar al Parc de la Ciutadella, però com que la perfecció no existeix, els ecosocialistes es van mostrar disgustats perquè els Mossos d'Esquadra que van desfil·lar-hi portaven pistola i van demanar que l'any vinent se n'abstinguin. ICV proposa que, en aquesta ocasió solemne, s'evitin les armes. D'altres, en canvi, penso que allò que s'hauria d'evitar i substituir són les espardenyes. És còmic veure aquells homes i dones tan mudats calçats amb espardenyes. De quin cervell va sortir coronar els Mossos amb barret de copa i posar-los espardenyes als peus? Hi pot haver una incongruència més gran que la que s'estableix entre un barret de copa i unes espardenyes? Sembla una idea d'en Dalí, que és un home que sovint en calçava. En la seva crònica de l'acte institucional, Manuel Cuyàs es queixava de la poca marcialitat amb què desfilaven els Mossos i deia que arrossegaven els peus.

Naturalment. Quina marcialitat ha de tenir un home o una dona que van amb espardenyes de vetes? No tenim res contra aquest calçat, però cada cosa té el seu lloc i la seva hora. Que un uniforme policial de gala inclogui unes espardenyes és una ridiculesa monumental, un disbarat que fa riure. Aquí hi ha un gran malentès. L'espardenya és un calçat popular i tradicional català i suposem que es devia voler homenatjar aquesta singularitat nostrada tot incorporant la peça a l'uniforme. Va ser una feblesa sentimental desafortunada i un greu error perquè la morfologia i la condició de l'espardenya són absolutament contràries a la textura i la solemnitat que, a tot el món, tenen els uniformes de gala. L'espardenya de vetes és familiar, casolana, còmoda, un calçat per parar la fresca que no té ben res a veure amb l'etiqueta ni amb les desfilades ni amb les banderes ni amb els tocs de cornetí. Encara menys amb les pistoles. Un policia amb barret de copa, pistola i espardenyes sembla sortit d'una pel·lícula del cinema mut.

El Punt 19/09/2005 El lector escriu

> L'uniforme de gala dels Mossos d'Esquadra

OFICINA DEL PORTAVEU DELS MOSSOS D'ESQUADRA.

Hem llegit amb atenció l'article de Miquel Pairoli que amb el títol «Amb pistola i espadenyas» posa en dubte i titlla de «còmic» el fet que la formació d'honors del cos dels Mossos d'Esquadra calci espadenyas i barret de copa. Des de la reinstauració, el 21 de juliol del 1950, de la secció de Mossos d'Esquadra de la Diputació de Barcelona, es va començar a distingir entre la uniformitat de diari i la de gala.

Eren uniformes quasi idèntics, amb la particularitat que el de gala canviava les sabates per espadenyas de veta blava de cànem trenat, i la gorra de plat, pel barret de copa alta amb escarapel·la de la bandera espanyola.

Un cop transferides les competències sobre la secció de Mossos d'Esquadra a la Generalitat de Catalunya, l'any 1980, s'estableix en un decret de l'any 1981 que entre les funcions pròpies del cos hi ha les de «retre els honors corresponents d'acord amb les normes que el regulen». Posteriorment, l'any 1983, es modifiquen alguns elements de l'uniforme tradicional dels Mossos d'Esquadra: «Amb motiu de grans solemnitats i ocasions especials portaran l'uniforme de gala, que serà idèntic a l'uniforme tradicional, però amb barret de copa amb escarapel·la de Catalunya a la banda esquerra, espadenyas i guants blancs.» Per finalitzar, el decret 184/1995 ja descriu l'uniforme de gala tal com el coneixem actualment. Pel que fa al calçat, especifica que «consisteix en unes espadenyas amb cinta blava i mitjons blancs, o sabates, en circumstàncies climatològiques adverses, que han de ser de cuir de color negre i amb cordons».

Si bé l'aspecte que més crida l'atenció sobre la uniformitat de gala és l'ús de l'espadenya de Valls i el barret de copa alta amb escarapel·la de Catalunya, aquest és un fet que respon a la tradició històrica. Sobre aquestes peces de roba s'ha escrit molt i, sense la voluntat de donar una interpretació definitiva del fet, volem comentar dues línies explicatives. La més tradicional i poètica comenta que els mossos portaven espadenyas i barret de copa perquè en el seu ideari hi havia la doble voluntat de servir de la mateixa manera els pobres i els rics.

Les espadenyas representarien els ciutadans més humils, i el barret de copa, les classes més afavorides. La segona versió, menys poètica però amb més concordança amb la realitat, diu que el calçat tradicional a la Catalunya rural dels segles anteriors era l'espadenya de cànem trenat, i el barret de copa era la peça que es portava al cap a les ciutats del segle XIX. També un altre aspecte que destaca de la uniformitat és el cordó de 90 cm de color blanc que penja a la dreta del cinturó. Són reproduccions de les manilles que feien servir els mossos per immobilitzar els malfactors i brivalls de l'època. Les uniformitats de gala de tots els cossos policials armats conserven característiques i peces que evoquen el passat. **I és aquest passat, el que ens fa sentir a tots orgullosos de la nostra història.**

El Punt 29/09/2005

El lector escriu

> La història dels Mossos

JORDI MAS AIXALÀ. Barcelona.

S'afirma des de l'Oficina del Portaveu dels Mossos d'Esquadra, referint-se a l'uniforme de gala del Cos (amb espadenyas i barret de copa) i a la seva participació a l'acte de la Diada, que és el passat el que els fa sentir a tots orgullosos de la seva història. És una afirmació preocupant i que fereix especialment quan va lligada a la celebració de la Diada Nacional de Catalunya.

Només cal haver vist el capítol d'*Històries de Catalunya* emès per TV3 sobre aquest tema per saber que els Mossos, en el seu origen, eren l'exèrcit personal d'un tal Veciana de Valls. Aquest va saber vendre'ls a Felip V com la millor eina repressiva botiflera contra els lluitadors per les llibertats de Catalunya, els que encara quedaven després de la desfeta de 1714. D'aquesta manera va aconseguir per a ell mateix un poder personal difícil d'imaginar.

El càrrec de cap d'aquest exèrcit anava passant de pares a fills al llarg de diverses generacions cosa que provocava uns nivells de corrupció i arbitrietat descomunals, fins i tot per als estàndars de l'època. Tan exagerat va ser que finalment les autoritats van haver de posar-hi mà. I el mal record va perdurar tant que es va dubtar si posar-los el mateix nom en la moderna recuperació d'un cos policial de Catalunya. Finalment es va mantenir el nom de Mossos d'Esquadra per conservar la «tradició».

Cal preguntar al portaveu dels Mossos si aquest és el passat del qual se senten tan orgullosos i si aquesta mena de comportaments «tradicionals» també els reivindiquen com a propis.

El Punt 30/09/2005

> El paper dels Mossos

El lector escriu

DAVID PUIG CLARA. Platja d'Aro (Baix Empordà).

En relació a la carta apareguda ahir dijous dia 29, titulada *La història dels Mossos* i signada per en Jordi Mas, només vull afegir el trist paper dels Mossos d'Esquadra durant la Guerra Civil o durant el cop d'estat del 23 de febrer, que es van posar a les ordres del capità general de Catalunya i estaven disposats a detenir al president de la Generalitat. Per tant crec, donant la raó a l'amic Jordi Mas, que d'orgullosos del passat dels Mossos d'Esquadra no en podem pas estar, i pel que fa a mi tampoc del present.